

Midtjyske Grusgrave Aps

Sendt elektronisk til CVR: 34725691

samt til e-mail: mail@hv-transport.dk

og ag@geyti.dk

Dato 02-10-2026

Sagsbehandler Pernille Poulsen

raastoffer@ru.rm.dk

Tel. +45 24786506

Sagsnr. 1-50-71-20-24

Side 1

Afgørelse om, at ansøgt råstofindvinding på matr.nr. 1ap Fønnesbæk Gde., Ikast i Ikast-Brande Kommune ikke er omfattet af krav om miljøvurdering efter miljøvurderingsloven

Region Midtjylland har den 26. februar 2025 modtaget din ansøgning om en tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på matr.nr. 1ap, i Ikast-Brande Kommune. Der ansøges om en tiårig tilladelse til indvinding af sand, grus og sten samt muld inden for et areal på 15,9 ha. Råstofindvindingsens geografiske udstrækning fremgår af oversigtskortet i bilag A og betegnes "det ansøgte indvindingsareal".

Det ansøgte projekt omfatter et areal, hvoraf minestedets areal er på under 25 ha. Projektet er opført på miljøvurderingslovens¹ bilag 2, pkt. 2a og er dermed underlagt lovens bestemmelser om screening af projektets indvirkninger på miljøet.

1. Afgørelse

Region Midtjylland har foretaget en screening af det ansøgte projekt og vurderet, at projektet ikke kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet og derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering. Afgørelsen er truffet efter § 21 i miljøvurderingsloven. Regionens vurderinger og begrundelser fremgår af nedenstående afsnit "Region Midtjyllands vurderinger og begrundelser".

Afgørelsen er ikke en tilladelse, men alene en afgørelse om, at projektet ikke skal gennemgå en miljøvurderingsproces. Bygherre har ansvar for at indhente eventuelle nødvendige tilladelser og dispensationer for at realisere projektet.

Grundlaget for afgørelsen er bygherrens oplysninger og allerede foreliggende viden om det pågældende projektområde samt almene erfaringer med råstofindvinding. I denne forbindelse er statslig, regional og kommunal planlægning for området og tilgængelige

¹ [Lovbekendtgørelse nr. 4 af 03/01/2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter \(VVM\) med senere ændringer.](#)

oplysninger fra relevante registre og geografiske informationssystemer inddraget, samt oplysninger fra berørte myndigheder og parter.

Hvis projektet ændres, er bygherre forpligtet til at ansøge igen med henblik på at få afgjort om ændringen er omfattet af krav om miljøvurdering.

Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, jf. miljøvurderingslovens § 39.

2. Sagens oplysninger

Ansøgningen er indgivet i henhold til § 18 i miljøvurderingsloven. Ansøgningen er fremsendt til Region Midtjylland, som er myndighed for indvinding af råstoffer på landjorden.

Side 2

Et oversigtskort er vedlagt i bilag A. Bygherres ansøgning inklusiv de medfølgende bilag er vedlagt som bilag B. Region Midtjyllands habitatvurdering og datagrundlag for denne er vedlagt i bilag C, og Region Midtjyllands konfliktsøgning er vedlagt som bilag D.

2.1 Projektbeskrivelse

Projektet omfatter indvinding af sand, grus og sten både under og over grundvandsspejlet, samt oplag og udlevering af materialer, mellemdponering og salg af muld samt efterbehandling af indvindingsområdet. Oparbejdning af materialer i råstofgraven vil ske ved tørsortering.

Anvendelsen af de indvundne råstoffer er angivet til vejmaterialer. Der graves op til 250.000 m³ råstoffer pr. år, hvoraf ca. 50.000 m³ indvindes under grundvandsspejlet.

Terrænet omkring råstofgraven ligger i kote +59 m til +73,5 m DVR90. Gravedybden forventes til maksimalt 22,0 m under oprindeligt terræn. Grundvandsspejlet er beliggende omkring kote +56 m til +57 m DVR90 baseret på nærliggende boringer (herunder boring 85.1915). Der indvindes således til maksimalt 7 m under grundvandsspejlet. Gravedybden under indvinding kan variere til mindre gravedybder afhængig af forekomsten af råstoffer.

Indvinding af råstoffer foregår med gummiged over grundvandsspejl og med gravemaskine under grundvandsspejl. Råstofferne sorteres på 2 stk. tørsorteringsanlæg. Muld mellemdponeres midlertidigt med henblik på salg. De færdige råstoffer afhentes af lastbiler, som læsses med en gummiged. Den ansøgte indvindingsmængde svarer til ca. 55 lastbiler pr. arbejdsdag ved 220 arbejdsdage. Der anlægges en materielplads i det sydvestlige hjørne af det ansøgte areal i

eksisterende terrænniveau, til parkering af arbejdsmaskiner. Endvidere opsættes midlertidig skurvogn til mandskabsophold i arbejdstiden og to containere til lager og værksted, med et samlet areal på ca. 100 m².

Projektet omfatter indvinding af vand fra den eksisterende borer med DGU-nr. 85.2649 og 85.1263 til støvbekæmpelse. Der er desuden ansøgt om supplerende vandindvinding og nedsivning hos Ikast-Brande Kommune på yderligere 2.000 m³ årlig udover end de eksisterende markvandingstilladelser.

Der er udarbejdet støjberegninger for det ansøgte område viser, at gældende støjkrav kan overholdes, og at der ikke er behov for at etablere støjvolde langs med det ansøgte areal. I opstartsfasen (2-3 måneder), kan det ikke afvises af støjgrænserne overskrides kortvarigt, hvilket normalt kan accepteres i forbindelse med kortvarige anlægsarbejder. Desuden arbejdes der i opstartsfasen kun om hverdagen og i tidsrummet kl. 7-16.

Støvgener mindskes ved, at materialestakke og køreveje vandes i tørre perioder. Tilkørslen til grusgraven asfalteres så der undgås udløb på offentlig vej.

Den ansøgte driftstid for både indvinding og oparbejdning er mandag-fredag kl. 07:00-18:00. Endvidere søges om udlevering mandag-fredag i perioden 06:00-18:00 og lørdag kl. 07:00-14:00. Der søges ikke om drift på søn- og helligdage.

Der er Bilag IV-padder i søerne omkring det ansøgte område. For at forhindre padderne i at søge ind i grusgraven rejses et paddehegn i eller lidt inden for skel omkring grusgraven – se figur 2 i graveplanen bilag B.1. Graveområdet efterbehandles til naturområde med en sø. Søen etableres med lavvandszone, en sikkerhedszone og bliver op til 8 m dyb. Søens volumen vil blive ca. 660.000 m³. Der søges at skabe et bugtet forløb af søbredden med skrænter med naturlig skridvinkel ca. 1:2. De efterlades ubeplantede, så pionerplanter kan indfinde sig. Området efterbehandles til et næringsfattigt naturområde, som vurderes potentielt gunstigt som levested for bl.a. bilag IV-arter.

3. Kendetegn for råstofindvindingsprojekter

Miljøpåvirkninger som følge af indvinding af råstoffer på land er som regel forholdsvis lokale, men for nogle miljøemner er det relevant at vurdere en påvirkning også uden for det ansøgte areal:

- Støj og støv fra indvindingen vil uden forebyggende tiltag kunne påvirke de nære omgivelser op til en afstand af maksimalt 300 - 500 m fra selve graveområdet.

- Tung trafik til og fra indvindingsarealet, såfremt trafikken øges betydeligt på i øvrigt let trafikerede lokale veje. Den relevante afstand afhænger af vejnettet i området.
- Indvinding af grundvand til grusvask og sænkning af grundvandet som følge af indvinding under grundvandsspejlet kan medføre en påvirkning af grundvandspotentialet. Påvirkningen vil som regel være kortvarig og ikke være sporbar længere væk end 300 meter fra indvindingen.
- For drikkevandsboringer er der en hygiejnezone på 150 m til almen drikkevandsvandforsyning og 75 m til privat drikkevandsforsyning.
- Terræændringer som følge af råstofindvinding kan medføre ændring af afstrømning af overfladevand til nærliggende søer, vandløb og vådområder, den relevante afstand afhænger af terræforholdene og vurderes for den enkelte ansøgning.
- I forhold til beskyttede arter kan indvinding af råstoffer medføre en barriereeffekt samt påvirke den økologiske funktionalitet for arterne. Den relevante afstand for nærmere vurdering afhænger af forekomsten af arter og varierer for de enkelte arter.
- For lufthavne/flyvepladser skal der indhentes en udtalelse fra Statens Luftfartsvæsen, såfremt der ansøges om råstofindvinding under grundvandsspejlet inden for en afstand af 13 km fra offentlige flyvepladser eller militære flyvestationer.

4. Region Midtjyllands vurderinger og begrundelser

Region Midtjylland har på baggrund af ansøgningsmaterialet samt regionens egen konfliktsøgning vurderet, at projektet ikke kan forventes at få en væsentlig indvirkning på miljøet, og derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering efter miljøvurderingsloven. Dette er uddybet og begrundet nedenfor.

4.1 Overfladevand, grundvand og drikkevand

Vandområdeplaner

Nærmeste målsatte vandløb er det offentlige vandløb Elkær Bæk, beliggende ca. 140 m syd for det ansøgte område. Vandløbet er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand. Den faktiske tilstand er høj for planter og smådyr, ringe for fisk og ukendt for alger. Den samlede økologiske tilstand er derfor ringe jf. den opdaterede vandområdeplan 2021-2027. Den økologiske tilstand for nationalt specifikke stoffer er ikke-god, mens den kemiske tilstand er god, jf. den opdaterede vandområdeplanen 2021-2027.

Nærmeste målsatte sø er Remmesø beliggende ca. 4,4 km nordøst for det ansøgte areal. Søen er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand, men vurderet til god økologisk og ukendt kemisk tilstand jf. Miljøstyrelsens vandområdeplaner 2021-2027.

Nærmeste målsatte kystvand er Ringkøbing Fjord beliggende ca. 50 km sydvest for det ansøgte areal. Kystvandet er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand, men vurderet til ringe økologisk og ikke-god kemisk tilstand jf. Miljøstyrelsens vandområdeplaner 2021-2027.

Påvirkning af målsat overfladevand kan forekomme ved indirekte påvirkning i form af fx bortgravning eller bortledning af vand. Det ansøgte projekt vurderes ikke at kunne påvirke de målsatte overfladevandområder bl.a. på grund af afstanden til målsatte søer og kystvande. Ansøger har fået udarbejdet beregninger for den forventede påvirkning af grundvandsspejlet samt vandføringen i Elkær Bæk (Bilag B.3.). Med udgangspunkt i den årlige indvinding af råstoffer under grundvandsspejl på 50.000 m³, viser beregningerne, at den beregnede påvirkning af grundvandsspejlet lokalt omkring gravesøen er mindre end 0,22 m vandspejl efter 10 år. Den beregnede påvirkning af vandbalancen i Elkær Bæk er beregnet til mindre end 2% af medianminimumvandføringen. Samtidigt vil niveauet for grundvandsspejlet kun påvirkes, mens der indvindes råstoffer under grundvandsspejl. Når indvindingen af råstoffer under grundvandsspejl ophører, indstiller grundvandsspejlet sig igen.

Samlet vurderes der ikke at ske nogen påvirkning af de målsatte overfladevande, og tilstande og målsætninger hindres ikke ved den ansøgte indvinding.

Det ansøgte areal ligger ifølge Miljøstyrelsens vandområdeplan 2021-2027 i et område med to regionale (DK108_dkmj_1065_ps og DK108_dkmj_1078_ks) og to dybe (DK104_dkmj_1031_ps og DK108_dkmj_1012_ps) grundvandsforekomster.

Den regionale grundvandsforekomst DK108_dkmj_1065_ps har god kemisk og god kvantitativ tilstand, mens den regionale grundvandsforekomst DK108_dkmj_1078_ks har ringe kemisk tilstand (den ringe kemiske tilstand skyldes en forhøjet koncentration af nikkel og pesticider), men god kvantitativ tilstand. De to dybe grundvandsforekomster har god kemisk og god kvantitativ tilstand.

Råstofindvindingen påvirker ikke grundvandsforekomsten kvantitativt, da nedbør fortsat kan nedsive uhindret, og da der ikke indvindes grundvand, der bortledes fra det ansøgte areal. Vand, der indvindes i forbindelse med støvbekæmpelse, nedsiver igen. Der vil derfor kun være vandtab i form af fordampning i forbindelse med gravesøen. Fordampning fra en gravesø har et ubetydeligt omfang i forhold til den mængde grundvand, der dannes til grundvandsforekomsten, og vurderes ikke at påvirke vandmængden eller strømnings- eller gradientforholdene i en grad, der kan forringe

den kvantitative tilstand af grundvandsforekomsterne eller hindre målopfyldelse. Da strømnings- og gradientforholdene ikke påvirkes, er der heller ikke risiko for, at råstofindvinding medfører saltvandsindtrængning eller indtrængning af andre stoffer, som kan forringe den kvantitative tilstand.

Ved råstofindvinding under grundvandsspejl i et kemisk reduceret miljø kan der ske iltning af de opgravede råstoffer og dermed pyritoxidation. Pyritoxidation vil danne sulfat og evt. frigive arsen og nikkel. Ved det ansøgte areal vurderes råstofferne ud fra farvebeskrivelse i en enkelt boring beliggende ca. 300 m nord for det ansøgte areal (DGU nr. 85.1915) at være oxideret til 34 m under terræn og risikoen for pyritoxidation vurderes på baggrund heraf at være lille. Råstofindvindingen vurderes derfor ikke at påvirke de målsatte grundvandsforekomsters kemiske tilstand i et omfang, der kan hindre fremtidig målopfyldelse hverken for den regionale grundvandsforekomst DK108_dkmj_1078_ks, hvor den kemiske tilstand er ringe på grund af nikkel eller for de øvrige grundvandsforekomster.

Da der efterbehandles til natur med en sø og samtidigt tinglyses, at der ikke må anvendes pesticider eller gødningstoffer på arealet, vurderes råstofindvindingen inden for det ansøgte areal ikke at hindre målsætning om god kemisk tilstand i den regionale grundvandsforekomst (DK108_dkmj_1078_ks), hvor den kemiske tilstand er ringe på grund af pesticider, eller at forringe den gode kemiske tilstand i de øvrige forekomster. Dette skyldes ændringen til ekstensiv drift, som kan have en positiv effekt på grundvandsforekomsternes kemiske tilstand i forhold til nedsivning af pesticider.

Samlet set vurderes råstofindvindingsprojektet ikke at forringe tilstanden for de målsatte grundvandsforekomster eller at hindre målopfyldelse.

Overfladevand

Der er ingen §3-beskyttede vådområder inden for det ansøgte areal. De nærmeste §3-beskyttede vådområder er en tidligere gravesø i den tidligere grusgrav ca. 80 m mod nordvest samt et engareal beliggende ca. 100 m mod sydøst i tilknytning til Elkær Bæk.

Der er søgt om indvinding af råstoffer både over og under grundvandsspejl. Der er søgt om at indvinde råstofferne under grundvandsspejl med gravemaskine og arealet indvindes fra syd mod nord. Indvinding under grundvandsspejl med gravemaskine påvirker erfaringsmæssigt ikke grundvandsspejlet væsentligt, da det er en relativt begrænset mængde råstof, der indvindes ad gangen, hvorved grundvandsspejlet kan nå at indstille sig mellem skovltagene.

Ansøger har fået foretaget beregninger for den forventede påvirkning af grundvandsspejlet i nærliggende §3-sø og -eng, der viser, at den beregnede sænkning af grundvandsspejlet ved hhv. §3-sø og -eng er 7 cm ved søen og 5 cm ved engen. Samtidigt vil niveauet for grundvandsspejlet kun påvirkes, mens der indvindes råstoffer under grundvandsspejl. Når indvindingen af råstoffer under grundvandsspejl ophører, indstiller grundvandsspejlet sig igen.

Råstofindvindingen med efterbehandlingen vil medføre en lokal men betydelig sænkning af landskabet. Overfladevand vil fra periferien af de skrånende arealer kunne strømme mod den resulterende sø, men vil primært nedsive til grundvandet gennem den sandede jord i området. Indvindingen af råstoffer og de deraf følgende terrænændringer vurderes derfor ikke at medføre ændringer i afstrømningen af overfladevand i området, herunder afstrømningen af overfladevand af betydning for de nærliggende beskyttede naturtyper.

Som det er detaljeret beskrevet i Miljøstyrelsen Miljøprojekt nr. 526 "Følgevirksomheder af råstofgravning under grundvandsspejlet" fra 2000², medfører vådgravning ved tragteffekt, som udgangspunkt, alene indledningsvis en grundvandssænkning, som hurtigt mindskes over tid i takt med, at den resulterende grundvandssø modvirker grundvandssænkninger ved sin buffereffekt. Endvidere vil der være ophold i graveprocessen både om natten og i weekender, hvor grundvandsspejlet i vid udstrækning vil reetableres ved tilstrømmende grundvand.

Region Midtjylland vurderer, at påvirkningen af grundvandsspejlet som følge af den ansøgte indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet vil være begrænset og ikke målbar i de nærmeste eller øvrige vådområder.

Grundvand og drikkevand

Det ansøgte areal ligger inden for område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), men uden for opland til almen vandforsyning, boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), nitrutfølsomt indvindingsområde (NFI) og indsatsområder (IO).

Der er ikke almene drikkevandsboringer inden for en afstand af 300 til det ansøgte areal. Nærmeste boring til vandindvinding (markvanding) er beliggende inden for det ansøgte areal i den sydlige af arealet (DGU nr. 85.1263 og DGU nr. 85.2649).

² Miljøstyrelsen, 2000: Miljøprojekt nr. 526 "Følgevirksomheder af råstofgravning under grundvandsspejlet".

Det ansøgte omfatter indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet inden for det ansøgte indvindingsareal samt indvinding af grundvand til støvbekæmpelse.

Ved indvinding under grundvandsspejlet skal der generelt holdes en afstand til private og almene drikkevandsboringer på henholdsvis 75 m og 150 m. Der er ikke nogen drikkevandsboringer inden for de angivne afstande.

I forbindelse med driften anvendes olieprodukter i form af brændstof og hydraulikolie. Påfyldning af maskiner sker under overvågning og ved anvendelse af spildbakker. Uden for driftstiden, når råstofgraven er ubemandet vil maskiner være parkeret på en dertil indrettet materialeplads i det sydvestlige hjørne af det ansøgte areal. Mobile olietanke bliver opbevaret i en lukket container med fast bund og spildbakke. Der opbevares herudover ikke olie eller kemikalier inden for indvindingsarealet.

Der vil ikke længere være brug af sprøjtemidler og gødning på arealet, når indvindingen påbegyndes. Forbud mod brug af sprøjtemidler og gødning vil blive tinglyst på arealet. Dette vil i forhold til de nuværende forhold mindske risikoen for forurening af grundvandsmagasinerne i området.

På grundlag af ovenstående kan en væsentlig påvirkning af grundvand og drikkevand, som følge af de ansøgte aktiviteter, udelukkes i forbindelse med det ansøgte projekt. Det er således Region Midtjyllands vurdering, at projektet ikke medfører risiko for at forringe den eksisterende tilstand eller forhindre målopfyldelse for grundvandsforekomster, jf. indsatsbekendtgørelsens § 82.

På samme grundlag som for overfladevand er det regionens vurdering at den ansøgte råstofindvinding ikke vil udgøre en risiko for de regionale grundvandsmagasiner eller drikkevandsindvinding i området.

4.2 Beskyttet natur

Nærmeste Natura 2000-område nr. 75 (Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage) ligger i en afstand af ca. 4,6 km sydøst for det ansøgte indvindingsareal. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. H64.

På baggrund af projektets karakter uden væsentlige emissioner eller øvrige udledninger til og gener for omgivelserne, den faktiske afstand til Natura 2000-området fra det ansøgte indvindingsareal, vurderes det, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil påvirke Natura 2000-området og dets

udpegningsgrundlag væsentligt. Se Region Midtjyllands vurdering efter habitatbekendtgørelsen (Natura 2000 og bilag IV-arter), vedlagt i bilag C. Der skal således ikke foretages en konsekvensvurdering jf. habitatbekendtgørelsen³.

Det ansøgte indvindingsareal indeholder ikke naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Nærmeste naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 er en sø i den tidligere grusgrav ca. 80 m nordvest for det ansøgte areal. Herudover er der et beskyttet vandløb (Elkær Bæk) ca. 140 m syd for det ansøgte areal.

Søen og vandløbet, nævnt ovenfor, vurderes ikke at blive påvirket af projektet, der ikke genererer spildevand/overfladevand til direkte eller indirekte afledning til søen eller vandløbet.

Projektet vurderes pga. sin lille geografiske udstrækning ikke at forhindre passage for fauna til omkringliggende naturområder. Vurderinger gælder for øvrige § 3 naturområder i projektets omgivelser, placeret længere fra anlæggene end nævnte mose og sø.

Samlet vurderes projektet således ikke at medføre tilstandsændringer i naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Ikast-Brande Kommune har i den gældende kommuneplan⁴ udlagt områder med naturbeskyttelsesinteresser samt økologiske forbindelser i umiddelbar nærhed af det ansøgte areal. Det ansøgte areal ligger i et område udpeget med potentielle naturbeskyttelsesinteresser og økologiske forbindelser. Den påtænkte efterbehandling af indvindingsområdet til natur er i overensstemmelse med planlægningen for området.

Projektet vil ikke være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater eller naturparker, idet der ikke er faktiske planer herom inden for projektområdet.

4.3 Beskyttede arter

Der er ikke registreringer af forekomster af beskyttede arter efter habitatdirektivets bilag IV eller andre fredede arter inden for det ansøgte areal.

Projektet indebærer ikke ændring af jord- og stendiger, fældning af gamle træer i skel, nedrivning af ældre bygninger, ændringer af overfladevand herunder søer eller andre lokaliteter, som ville kunne

³ [Bekendtgørelse nr. 2091 af 12/11/2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter med senere ændringer.](#)

⁴ Ikast-Brande Kommune. Kommuneplan 2025-2037.

fungere som yngle- eller rasteområde for flagermus, markfirben, padder eller øvrige bilag IV-arter.

Der er registreret flere rødlistede arter i de omkringliggende områder. Kun rødlistede arter i kategorierne "kritisk truet" (CR), "truet" (EN) og "sårbar" (VU) er medtaget (medmindre arten også er fredet). Der er registreret strandtudse (opført på Bilag IV), butsnudet frø (fredet), skrubtudse (fredet), stor vandsalamander (opført på Bilag IV), lille vandsalamander (fredet), grønbenet rørhøne (opført som rødlistet) i søen ca. 300 m vest for det ansøgte areal. Herudover er der registreret perleugle (opført som rødlistet) ca. 6 km nordvest for det ansøgte areal samt stor hornugle (opført som rødlistet) 100-500 m vest-nordvest for det ansøgte indvindingsareal i de tidligere grusgravsområder. Da projektet ikke medfører væsentlige påvirkninger uden for det ansøgte indvindingsareal, vurderer Region Midtjylland, at yngle- og rasteområder for bilag IV-arter eller for rødlistede arter ikke vil blive beskadiget eller ødelagt som følge af projektet. Det er Region Midtjyllands vurdering, at det ansøgte areal kan udvikle sig til et egnet fødesøgnings- og rasteområde for strandtudse efter igangsættelse af projektet. Ansøger har oplyst, at der etableres et paddehegn rundt om det ansøgte areal inden opstart af projektet.

Det er Region Midtjyllands vurdering, at der ikke skal foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på konkrete bilag IV arter jf. habitatbekendtgørelsen. Det skyldes, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vurderes at kunne påvirke disse væsentligt, se endvidere Region Midtjyllands vurdering efter habitatbekendtgørelsen – Natura 2000 og bilag IV-arter, vedlagt i bilag C.

4.4 Bygge- og beskyttelseslinjer, kulturarv og fredninger

Det ansøgte indvindingsareal er ikke omfattet af bygge- eller beskyttelseslinjer, ligesom der ikke er fredninger på arealet.

Der er ca. 600 m syd for det ansøgte område (Fjederholt Å). Der er skovbeskyttelseslinje ca. 160-300 m vest for det ansøgte areal. Nærmeste Fredskov er 510 m sydøst for det ansøgte område.

Der er sydvest for det ansøgte areal (ca. 560 m) fire rundhøje der er fredede fortidsminder fra oldtiden. Det vurderes at disse ikke påvirkes af graveprojektet.

4.5 Arealer, landskab og oversvømmelsesrisici

Det ansøgte indvindingsareal ligger i Ikast-Brande Kommune. Arealet ligger inden for det regionale, udlagte råstofgraveområde Femhøje Ø, jf. Råstofplan 2020.

Arealet ligger i det åbne land med spredt bebyggelse. To ejendomme med beboelse ligger inden for 300 m fra det ansøgte areal (Femhøje 1 ca. 200 m vest for arealet, Langelundvej 1, ca. 100 m syd). Ikast er nærmeste by ca. 400 m nord for det ansøgte areal.

I Ikast-Brande Kommuneplan 2025-2037 er arealet omfattet af følgende udpegninger

- Værdifuldt landbrugsområde
- Skovrejsning uønsket

Det ansøgte vurderes på grund af sin karakter ikke at være i modstrid med de øvrige gældende udpegninger.

Region Midtjylland har ikke kendskab til yderligere, historiske, kulturelle eller arkæologiske landskabstræk inden for det ansøgte indvindingsareal, som kan blive væsentligt påvirket af projektet.

Det ansøgte indvindingsareal er ikke placeret inden for kystnærhedszonen.

Den ansøgte råstofindvinding vil ikke medføre særlige risici for oversvømmelse. Der er 1,5 km til nærmeste område udpeget som område i gældende lokalplan, der kan blive udsat for oversvømmelse.

4.6 Støv, støj og vibrationer, lys, luft, lugt og trafik

Med de påtænkte tiltag til at dæmpe støvgener ved vanding i tørre perioder vurderes projektet ikke at medføre væsentlige støvgener for omgivelserne.

Med den ansøgte indvinding og oparbejdning af materialer i bunden af råstofgraven samt gummigedens arbejdsområde i en afstand af minimum 245 m fra den sydlige gravegrænse i tidsrummet kl.6-7 viser de udførte støjberegninger, at det ansøgte projekt vil kunne overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser for råstofindvinding i det åbne land: Områdetype 3 – Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse jf. Miljøstyrelsens Vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder.

Støjberegningerne tager udgangspunkt i fire situationer alt afhængig af, hvor i graven indvindingen er, og om der indvindes over eller under grundvandsspejlet. Støjberegningerne forholder sig herudover til, om driften foregår i dags- eller natperiode som angivet herunder med tilhørende støjgrænser.

Dag hverdag:	07.00 – 18.00:	55 dB(A)
Dag lørdag:	07.00 – 14.00:	55 dB(A)

Nat hverdag:	06.00 – 07.00:	40 dB(A)
Nat lørdag:	06.00 – 07.00:	40 dB(A)

Støjberegningerne er foretaget for hverdage over grundvandsspejl med to tørsorteringsanlæg, to gummigeder og kørsel med 52 lastbiler samt under grundvandsspejl med samme antal maskiner og herudover en gravemaskine. Herudover er der regnet for lørdage i tidsrummet kl. 7-14 med én gummiged til udlevering og ti lastbilkørsler pr. halve time til kørsel. I natperioden er der regnet med én gummiged til udlevering og to lastbilkørsler pr. halve time til kørsel. Udleveringen af materialer skal i natperioden foregå minimum 245 m fra råstofgravens sydlige grænse. Driften i råstofgraven giver herved ikke anledning til overskridelse af de anbefalede støjgrænser som angivet i de angivne tidsrum ovenfor.

Projektet vurderes ikke at medføre væsentlige lugt- eller lysgener for omkringboende, da projektet ikke generer lugt eller lys.

På baggrund af projektets karakter vurderes projektet ikke at medføre væsentlig påvirkning af luftkvaliteten.

I forbindelse med den ansøgte indvinding af råstoffer vil der være tung trafik til og fra råstofgraven. Trafikken vil gennemsnitligt udgøre 54 transporter pr. arbejdsdag. Trafikken til og fra råstofgraven ledes direkte ud på Langelundvej.

På baggrund af ovenstående vurderes projektet ikke at være til væsentlig gene for befolkningen i området, da det ikke vil medføre væsentlige påvirkninger fra støv, støj, lys, lugt eller trafik.

4.7 Ressourcer og affald inklusiv spildevand

Projektet forbruger ikke ressourcer ud over brændstof til drift af maskinerne. Forbruget af brændstof er af ansøger oplyst til ca. 175.000 l dieselolie og ca. 100 l hydraulikolie årligt.

Projektet genererer ikke større mængder affald. Ansøger opgiver et årligt forbrug på ca. 50 kg brændbart affald og 50 kg andet affald (udtjente sold). Affald afhentes af produkthandler efter de gældende kommunale affaldsregulativer.

Der genereres ikke spildevand i forbindelse med det ansøgte projekt.

Region Midtjylland forudsætter at bygherre håndterer affald efter gældende regler, og at materialebehovet er afpasset så der kun bruges de nødvendige materialer, både med baggrund i økonomiske samt miljømæssige hensyn. På denne baggrund vurderer regionen at

der ikke er nogen væsentlig negativ påvirkning på miljøet som følge af affaldsgenereringen, samt materialeforbruget.

4.8 Kumulative påvirkninger

De tidligere råstofgrave vest og nordvest for det ansøgte areal er færdiggravede og efterbehandlede. Det er Region Midtjyllands vurdering, at der ikke er risiko for kumulative effekter, der sammen med det ansøgte må forventes at kunne medføre en øget samlet påvirkning af miljøet. Der er lagt vægt på, at den ansøgte indvinding af råstoffer har et meget begrænset omfang, som ikke vil øge trafik, støj- eller støvgener i området.

4.9 Miljøpåvirkning på tværs af landegrænser

Projektet vurderes ikke at have grænseoverskridende miljøpåvirkninger, da påvirkningerne er af lokal karakter, og projektet ligger mere end 100 km fra den danske grænse.

5. Samlet vurdering

Det ansøgte projekt medfører udelukkende velkendte miljøpåvirkninger, som er almindelige for denne type projekter, og som kan forudses og beskrives.

Projektet vurderes ikke at påvirke Natura 2000-områder, udpegningsgrundlag herfor eller fredede-, rødlistede- og bilag IV-arter negativt. Der vurderes ikke at ske tilstandsændringer i omkringliggende naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 som følge af realisering af projektet. Der forventes ikke væsentlige gener for befolkningen i området i hverken anlægs- eller driftsfasen, ligesom projektet ikke generer væsentlige emissioner eller udledninger af stoffer til luften eller andre recipienter.

Det er derfor Region Midtjyllands vurdering, at det ansøgte projekt ikke er omfattet af krav om miljøvurdering efter Miljøvurderingsloven.

6. Høring

Ansøgningsmaterialet og udkastet til screeningsafgørelsen har været i høring i perioden 8. juli 2026 til 11. august 2026. Nedenstående berørte myndigheder, forsyninger, foreninger og parter blev hørt.

Myndigheder:

- Ikast-Brande Kommune - timon@ikast-brande.dk, teknikogmiljoomraade@ikast-brande.dk
- Museum Midtjylland - kontakt@museummidtjylland.dk

Forsyninger:

- Forsyningsselskaber, vandforsyning m.fl., ifølge LER-søgning

Foreninger:

- Friluftsrådet - midtvestjylland@friluftsradet.dk

- Danmarks Naturfredningsforening - dn@dn.dk
- DN Ikast-Brande- ikast-brande@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening - dof@dof.dk
- DOF Ikast-Brande- ikast-brande@dof.dk
-

Ejere og beboere af følgende matrikler og beboelsesejendomme:

- Matr. nr. 2y, 1ax, 1al Fonnesbæk Gde., Ikast
- Brandevej 15
- Brandevej 16
- Femhøje 1M

6.1 Høringssvar

I høringsperioden har Region Midtjylland modtaget høringssvar fra følgende:

Side 14

- Ikast Vandforsyning A.M.B.A.
- Museum Midtjylland
- Nordlys Telco A/S
- Naboejendom Femhøje 1
- Ikast-Brande Kommune

Høringssvarene er vedlagt i bilag E. Høringssvarene fra Nordlys Telco A/S samt Ikast Vandforsyning er ikke medtaget, da de bekræfter ikke at have ledninger inden for projektområdet.

Regionens bemærkninger til øvrige høringssvar kan ses nedenfor.

Region Midtjyllands bemærkninger til høringssvarene

Ikast Brande Kommune:

Ikast-Brande Kommune har fremsat bemærkninger vedrørende vandindvinding, vandløb, natur samt borgerhenvendelser om støj, støv, trafik og mulig vandstandssænkning.

Oplysningen om det forventede vandforbrug til støvbekæmpelse er rettet til 2.000 m³ årligt i overensstemmelse med de senest indsendte oplysninger. Betegnelsen »privat vandforsyning« er desuden ændret til »vandindvinding«, og oplysningerne om Elkær Bæks målsætning og aktuelle tilstand er ajourført.

Regionen har noteret kommunens positive bemærkninger til etablering af paddehegn og efterbehandling til natur samt anbefalingen om mindre eller temporære søer.

På baggrund af kommunens oplysninger om borgerhenvendelse fra Brandevej 17 har regionen efterfølgende orienteret naboejendommen.

Kommunens høringssvar giver samlet set ikke anledning til at ændre regionens vurdering af, at projektet ikke er miljøvurderingspligtigt.

Museum Midtjylland

Museum Midtjylland har oplyst, at museet foretog en arkæologisk forundersøgelse af det ansøgte areal i begyndelsen af 2026. Ved forundersøgelsen blev der konstateret enkelte arkæologiske anlæg, som blev undersøgt i forbindelse med forundersøgelsen. Museet har herefter frigivet hele arealet til råstofindvinding.

Femhøje 1

Der er fremsat bekymring for, om gravning under grundvandsspejlet kan sænke grundvandet og påvirke nærliggende markboringer samt beskyttede sø- og engarealer.

Regionen har vurderet forholdet på baggrund af det hydrogeologiske notat og regionens erfaringer fra overvågning af tilsvarende råstofgrave. Beregningerne viser en begrænset og lokal påvirkning. Sænkningen er beregnet til højst 0,22 m ved gravesøens kant efter ti års indvinding og ca. 5-7 cm ved de beskyttede naturarealer. Dette er væsentligt mindre end de naturlige årstidsvariationer i grundvandsstanden. Påvirkningen af vandbalancen i Elkær Bæk er desuden beregnet til under 2 % af medianminimumvandføringen.

Regionen vurderer derfor, at projektet ikke vil medføre en væsentlig sænkning af grundvandsspejlet uden for graveområdet eller påvirke de omkringliggende markboringer og beskyttede naturarealer væsentligt.

Der er fremsat bekymring for øget tung trafik på Femhøje. Transporterne til og fra råstofgraven er inddraget i regionens screening. Når lastbilerne har forladt indvindingsområdet, færdes de på det almindelige vejnet, hvor kommunen er vejmyndighed, og politiet er færdselsmyndighed. Regionen kan ikke fastlægge en bestemt transportrute på offentlige veje. Bemærkningen om en alternativ rute er videregivet til ansøger.

Ansøger har fået udarbejdet en støjdegørelse, som viser, at de vejledende støjgrænser kan overholdes uden etablering af støjvolde langs råstofgravens rand. Ved afhentning af materialer mellem kl. 6.00 og 7.00 forudsættes det dog, at gummihjulslæsseren ikke arbejder nærmere end 245 meter fra råstofgravens sydlige afgrænsning, og at der højst afhentes to læs pr. halve time. Regionen vurderer på den baggrund, at projektet ikke vil medføre væsentlige støjgener.

7. Offentliggørelse

Afgørelsen vil blive offentliggjort onsdag den 30. september 2026 på Region Midtjyllands hjemmeside www.raastoffer.rm.dk.

8. Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, for så vidt angår retlige spørgsmål, inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med MitID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Region Midtjylland via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, foreninger, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Region Midtjylland. Hvis Region Midtjylland fastholder afgørelsen, sender Region Midtjylland klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Region Midtjylland, som videresender anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes. [Se betingelserne for at blive fritaget her.](#)

Rettidig klage efter denne lov har ikke opsættende virkning for tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

8.1 Klagefrist

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

8.2 Klageberettigede

- Miljø- og Fødevareministeren
- Enhver med retlig interesse i sagens udfald
- Landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

8.3 Domstolsprøvelse

Eventuel retssag til prøvelse af afgørelse efter miljøvurderingsloven skal være anlagt inden 6 måneder efter afgørelsen er meddelt, jf.

miljøvurderingslovens § 54, stk. 1. Er afgørelsen offentliggjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra offentliggørelsen.

Venlig hilsen

Pernille Poulsen

Bilag

- A. Oversigtskort
- B. Ansøgning af 26. februar 2025 fra Midtjyske Grusgrave ApS
 - 1. Graveplan
 - 2. Efterbehandlingsplan
 - 3. Notat om råstofgravning under GVS
 - 4. Notat om levestedsvurdering for bilag IV-arter
 - 5. Rapport om ekstern støj
- C. Habitatvurdering om Natura 2000-områder og bilag IV-arter
- D. Konfliktsøgningsskema
- E. Høringssvar

midt
regionmidtjylland

Side 17

Orientering

Afgørelsen samt bilag er i dag sendt til:

- Ikast-Brande Kommune, timon@ikast-brande.dk
teknikogmiljoomraade@ikast-brande.dk
- Museum Midtjylland, kontakt@museummidtjylland.dk
- Friluftsrådet, midtvestjylland@friluftsradet.dk
- DN, dn@dn.dk, ikast-brande@dn.dk
- DOF, ikast-brande@dof.dk
- Femhøje 1
- Langelundvej 1
- Brandevej 15
- Femhøje 1M

Webtilgængelighed

Hvis du har problemer med at læse afgørelsen eller vedhæftede bilag, kan du anmode om, at regionen gør dem webtilgængelige. Derved vil de kunne tydes og læses op af de gængse værktøjer til dette formål. Kontakt regionen på raastoffer@ru.rm.dk.

Behandling af personoplysninger

Region Midtjylland behandler personoplysninger. Du kan læse mere om regionens behandling af personoplysninger og rettighederne i den forbindelse på ru.rm.dk/om-os/dine-data.

Offentliggørelse på Region Midtjyllands hjemmeside

Dokumenter, der er omfattet af reglerne om aktindsigt og dermed ikke beskyttede, bliver som hovedregel offentliggjort på regionens hjemmeside, hvorfra de kan fremsøges, læses og hentes.